

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

K-kauppiasliitto ry:n lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi elintarvikemarkkinalain ja oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 ja 6 §:n sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 199/2020 vp)

K-kauppiasliitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto otsikon asiassa ja toteaa seuraavaa:

Yli 1100 itsenäistä K-kauppiasta toimivat ympäri Suomea erikokoisissa kauppapaikoissa. K-kauppiasyrittäjät työllistävät suoraan 18.000 kaupan alan ammattilaista. K-kauppiat vastaavat yritystensä toiminnasta, myynnistä ja tuloksesta, ja he päättävät kauppojensa valikoimista ja hinnoittelusta. Kauppakohtaiset valikoimat ovat tärkeä osa K-kauppojen tarjontaa.

Vastuullinen toiminta on K-kauppiaille kunnia-asia. K-kauppiat ovat vahvasti sitoutuneet hyvän kauppataivan periaatteiden sekä elintarvikeketjun kauppatapalautakunnan suositusten noudattamiseen ruoan hankinnoissaan.

Pidämme tärkeänä eurooppalaisen sääntelyn harmonisointia elintarvikeketjussa. Kaupan alan globaali kilpailu on kireää, eikä kotimaisten kaupan alan toimijoiden – suomalaisen elintarviketeollisuuden ja maatalouden tärkeimpien kumppanien – toimintaedellytyksiä tule tarpeettomasti tiukentaa. UTP-direktiivi on perusteltua toimeenpanna kansallisesti minimiharmonisoinnin periaatteella.

Suomalaista ruokaketjua on kehitettävä tutkittuun tietoon perustuvilla keinoilla, joiden yhteys toivottuihin vaikutuksiin on selvä ja joiden vaikuttavuusarvioinnit ovat kattavat, erityisesti ei-toivottujen sivuvaikutusten ehkäisemiseksi. UTP-direktiivin lähtöajatuksena on epäterveiden kauppatapojen kitkeminen ruokaketjusta, erityisesti maataloustuottajien ja pientuottajien etua silmällä pitäen.

Kiitämme valmistelun aikana maksuaikoihin tehtyä muutosta, joka mahdollistaa 30 päivää pidemmistä maksuehdoista sopimisen osapuolten välillä.

Yleisten huomioiden lisäksi K-kauppiasliitto esittää seuraavat keskeiset havainnot:

HE:n tulisi tarkastella direktiivin soveltamisalan mukaisesti koko maataloustuote- ja elintarvikeketjua. Hallituksen esitys keskittyy nykytilan arvioinnin ja sääntelyn tarpeen perustelujen osalta lähes yksinomaan kaupan portaaseen. UTP-direktiivin soveltamisalan ja tavoitteen näkökulmasta hallituksen esityksen perustelujen tulisi koskea koko maataloustuote- ja elintarvikeketjua kaikissa tuotanto-, jalostus-, markkinointi-, jakelu- ja vähittäismyyntivaiheissa.

Peruutusten kansallinen ylisääntely voi muodostua kauppojen valikoimiin pääsyn esteeksi suomalaisille pientuottajille. Hallituksen esityksessä (Elintarvikemarkkinalain ehdotettu 2 b §) peruutuksia koskeva 30 päivän sääntö ehdotetaan ulotettavaksi UTP-direktiivistä poiketen koskemaan kaikkia maataloustuotteita ja elintarvikkeita. Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tilausten peruutuksia koskeva vaatimus vähintään 30 päivän peruutusajasta ei ole käytännössä mahdollinen kaikkien tuotteiden kohdalla. Nopeasyklisten sesonkituotteiden tilaukset sovitaan paikallisesti lyhyellä aikajänteellä.

Valmisteltu seuraamusmaksujen taso on kohtuuton. Seuraamusmaksu tulisi suhteuttaa loukatun sopimuksen arvoon tai sille tulisi säätää selkeä euromääräinen yläraja, kuten monessa muussa jäsenmaassa on päädytty tekemään. Seuraamusmaksun määrittämisen edellytyksenä lausuntokierroksella ollut tahallisuus tai törkeä tuottamus tulee palauttaa, kun nyt esitetään seuraamusmaksun mahdollisuutta myös tavanomaisella tuottamuksella eli huolimattomuudella aikaansaaduista teoista.

Lopuksi:

Maanviljely ja kotimainen ruoka ovat erottamaton osa Suomea ja suomalaisuutta. UTP-direktiivin kansallista täytäntöönpanoa tulisi peilata globaalin pandemian ja muuttuvan ilmaston toimintaympäristöön: kaiken lainsäädännön lähtökohtana tulisi taata elintarvikeketjun kotimaisille toimijoille tasapuoliset ja ennustettavat toimintamahdollisuudet kansainvälisten toimijoiden kanssa.

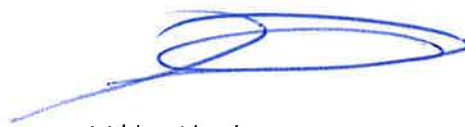
K-kauppiaat ovat vahvasti sitoutuneet etsimään yhdessä ratkaisuja suomalaisen ruoantuotannon tulevaisuuden varmistamiseksi. Jotta suomalaisen ruokaketjun kokonaisuus säilyy vahvana ja resilienttinä pitkälle tulevaisuuteen, tulee UTP-direktiivi toimeenpanna minimiharmonisoinnin periaatteen mukaan.

Helsingissä 27.12.2020

K-kauppiasliitto ry

Jaana Hertsberg
Toimitusjohtaja

Mikko Ahtola
Järjestöpäällikkö